

[Olav Olsen.]

den Tale ude i Befolkningen vakte en Følelse af, at Statsministeren ønskede at bringe Danmarks Befolkning ud i en Klassekamp ved at søge at give Landbruget en Stilling, som det ikke kunde eksistere under. Nu ved jeg godt, at Landbrugerne i Danmark kun er et Mindretal, hvis man vil gøre det op paa den Maade, hvad jeg slet ikke tror man kan. Jeg tror, at Landbruget har saa mange fælles Interesser med Købstædernes Befolkning, at man ikke kan skille Landet paa den Maade. Jeg vil sige til den højtærede Statsminister, at det er farligt at true Landet paa den Maade, som han dør gjorde det. Vi har jo set, at man i visse Kredse ude paa Landet søger at værges imod at komme ned i en saadan økonomisk Elendighed, som der er Fare for at komme i, og man maa forstaa, at Landbruget som Helhed, naar de andre Samfundsklasser har det nogenlunde godt, ogsaa har Krav paa at kunne faa Føden gennem deres Erhverv, og man maa forstaa, at det Erhverv, som bringer 80 pCt. hjem af de Penge, vi faar for Varer, som vi sælger til Udlandet, hvis det vil bruge sin Magt, har Magt til at værges sin Stilling, og jeg advarer igen mod at føre Landet ind i den Klassekamp, som den højtærede Statsminister inviterede til.

Dernæst omtalte den højtærede Statsminister i sin Tale i Gaar Venstres Forslag om en Ændring af de faste Skatter, og Omtalen havde en saadan Form, at jeg maa betragte den som en absolut Afvisning af en Forhandling. Jeg vil da gerne spørge den højtærede Statsminister, om han saa ikke kan gaa med til en anden Form for Beskatningen paa Landet, saa at Skatten kan blive paalignet paa samme Maade som i Købstæderne. Naar vi paa Landet forlanger en Ændring af de faste Skatter, er det ikke, fordi vi vil skyde Skat over paa Købstæderne, vi vil ikke skyde en Øre af vore Skatter over paa Købstæderne, men vi vil have en Skatteordning af en saadan Art, at vi kan betale Skatten, og at Skatten bliver paalignet efter Skatteevnen. Jeg forstaaer ikke, at den højtærede Statsminister som Købstadmand kan afvise Venstres Forslag med den Foragt, som han gør. Det er jo ikke noget, der paa nogen Maade berører Købstæderne! Jeg forstaaer ikke, at man kan sige, at man har det saadan og saadan i

Købstæderne, og det er man godt tilfreds med, men paa Landet skal man have det paa den anden Maade. Den højtærede Statsministers Beregninger over Stigningen i Landbrugets Skatter giver jeg ikke meget for, thi de Tal, han arbejder med, angaar kun den Særskat, Landbruget har. Man skal huske paa, at alle de Skatter, som andre Borgere i Samfundet har, har Landbruget ogsaa, men ved Siden deraf har vi de faste Skatter.

Vi fik i Sommer tilsendt en Bog om Danmark i Stændertiden. Den kom antagelig fra Rigsdagens Præsidium, og jeg var meget glad for den, saa vil jeg sige Tak til dem, der har sendt den, og ogsaa Tak til Forfatteren. Det var en meget interessant Bog at læse, og jeg gaar ud fra, at alle ærede Medlemmer har læst den. Man vil af den se, at Menneskene under Stænderforfatningen — altsaa fra 1833 til 1848 — ganske vist ikke var helt som nu, men der er mange Træk fælles, og jeg vil gerne nævne en enkelt Ting, som jeg synes Statsministeren har arvet fra den Tids Folk. Et af de Spørgsmaal, der var oppe i Stændertiden, var, hvem der skulde bære Værnepligten. Da var det Bønderne alene, der havde Værnepligtsbyrden, og man hævdede den Gang fra anden Side, at det kunde ikke gaa an at lægge denne Byrde paa andre; den maatte Bønderne alene bære. Nu er det, som om den højtærede Statsminister har arvet dette Bondehad, eller man kan jo ogsaa sige: denne Tro paa, at Bønderne kan bære saa meget mere end andre Mennesker, idet man siger: Nu er der ingen Ulighed med Hensyn til Værnepligten, men skattemæssigt skal der ikke være Ligestilling; Bønderne skal blive ved med at have en Særskat, for ellers bliver de jo ligestillet med os andre. Dette kan Statsministeren altsaa ikke tænke sig at gaa med til, og det er beklageligt, at man ser saadan paa det fra den Side. Jeg forstaaer det ikke. Jeg ved godt, at der ogsaa ude paa Landet er mange, som synes, at den Skatteform, vi har, skal vi beholde, for det er den gamle og den, vi kender; man har vanskeligt ved at forstaa, at der er noget, som forældes, og det skyldes den Konservatisme ude i Folket, som særlig Landboerne har deres store Part af — det en Gang tilvante er de tilbøjelige til at se paa som noget, man skal beholde. Da vi fik Grund-